

GILLETTE SERIES NARRATIVE

GILLETTE STRIKES BACK

Breaking Amazon — A Gillette Story

FERDINANDO FREGA

GUMANTI ANG GILLETTE

SEMANTIC REALITY 2026 · FOUNDATIONS · 14

Pagbasag sa Amazon — Isang Kuwento ng Gillette

ni Ferdinando Frega

Ang ikasampung tomo ng seryeng Roots & Memory. Ang dalawang pahinang ito ay hindi buod at hindi kapalit: isa itong tekstong-pintuan. Sinasabi nito kung bakit hindi maipapaloob ang aklat na ito sa isang karaniwang presentasyong HTML, at inaanyayahan nito ang mambabasa na tawirin ito nang tuwiran.

Hindi ito karaniwang nobela, sanaysay, manipesto o kalipunan ng maiikling kuwento.

Isa itong eksperimental na estrukturang pampanitikan na binuo mula sa mga piraso, mga pagputol, mga liham na naka-code, mga sugat na pang-editorial, mga pangungusap na hindi tapos, mga puwang na blangko, mga simbolikong kabanata, at mga kilos na tumatangging maging isang matatag na salaysay. Hindi kumikilos ang aklat patungo sa isang tradisyonal na wakas. Hindi ito nag-aalok ng banghay na maibubuod sa ilang linya. Hindi nito ipinaliliwanag ang sarili nitong kahulugan.

Iyon mismo ang punto.

Kapag nakatagpo ng isang digital na plataporma ang isang aklat, sinisikap nitong tukuyin kung ano ang aklat. Naghahanap ito ng nakikilalang genre, ng pare-parehong estruktura, ng malinaw na paksa, ng simula, ng pag-unlad at ng wakas. Inaasahan nitong

kumilos ang teksto na parang nobela, sanaysay, gabay, gunita o iba pang pamilyar na kategorya.

Tinatanggihan ng aklat na ito ang mga kondisyong iyon.

Hindi nito iniharap ang sarili bilang isang normal na produktong pampanitikan. Kumikilos ito bilang isang bagay na hindi tugma: isang tekstong pumuputol sa pag-uuri sa halip na tanggapin ito. Bawat piraso ay lumilikha ng alitan. Bawat bahagi ay sumisira sa inaaasahang itinakda ng nauna rito. Bawat salita ay maaaring gumanap bilang larawan, code, sugat, paghinto o pagsabog.

Hindi humihiling ang aklat na ubusin ito.

Humihiling itong tawirin.

Nakasalig ang estruktura nito sa isang paulit-ulit na prinsipyo: ang kabiguan ng wika na manatiling matatag. Ang liham ay hindi lamang liham. Ang blangkong pahina ay hindi basta walang laman. Ang pagkakamali ay hindi awtomatikong bagay na dapat itama. Ang nawawalang talata ay maaaring mas mahalaga kaysa sa buo. Ang paghinto ay maaaring maging pangyayari. Ang katahimikan ay maaaring maging anyo ng komunikasyon. Ang pangungusap na hindi tapos ay maaaring magdala ng higit na tensiyon kaysa sa isang wakas.

May taglay ang aklat na isang alpabeto ng hindi pagkakatugma. Nagiging simbolikong kilos ang mga titik: pagtangi, pagkabali, pagkahawa, pagkaligta, pagbabagong-anyo, katahimikan, pagsabog, pintuan. Hindi lumilikha ang mga code na ito ng palaisipang may iisang huling sagot. Lumilikha sila ng isang larangan na kailangang lakbayin ng mambabasa.

Walang ligtas na distansiya sa pagitan ng aklat at ng taong nagbabasa nito.

Hinahanap ng mambabasa ang simula at natutuklasang naputol na ang simula. Hinahanap ng mambabasa ang banghay at nakakakita ng sunud-sunod na mga kilos. Hinahanap ng mambabasa ang wakas at nakakakita ng isa pang pagbubukas. Hinahanap ng mambabasa ang may-akda at nakakatagpo ng isang tungkuling wala sa halip na isang tinig na nagpapanatag.

Kaya hindi lubos na maisasalin ang aklat na ito sa isang karaniwang presentasyong HTML nang hindi nawawala ang bahagi ng likas nitong katangian.

Karaniwang nagpapaliwanag, nag-aayos, nagpapasilip at gumagabay ang isang pahinang HTML. Lumalaban ang akdang ito sa mga tungkuling iyon. Sinadya itong labis, paulit-ulit, bali-bali, naka-code at hindi matatag. Ang anyo nito ay hindi lalagyan ng kahulugan nito. Ang anyo nito ang mismong karanasan.

Hindi hinihiling ng aklat na maunawaan ng mambabasa ang lahat.

Hinihiling nitong mapansin ng mambabasa kung ano ang nangyayari kapag nabibigo ang pag-unawa.

Isa itong eksperimentong pampanitikan tungkol sa hindi pagkakatugma: sa pagitan ng mambabasa at teksto, ng may-akda at wika, ng aklat at plataporma, ng estruktura at interpretasyon, ng alaala at arkibo, ng kilos at paliwanag.

Ang pangunahing tanong ay hindi, “Ano ang kahulugan ng aklat na ito?”

Ang pangunahing tanong ay:

Ano ang nangyayari sa mambabasa kapag tumatanggi ang isang aklat na magkaroon ng kahulugan sa paraang inaasahan?

Maaari mo itong basahin bilang isang probokasyon, isang manipesto, isang katalogo ng mga kabiguan, isang sirang arkibo, isang pagtatanghal na naka-code, o isang bagay na pampanitikan na walang matatag na pangalan.

Kulang ang lahat ng depinisyonang ito.

Bahagi ng akda ang pagkukulang na iyon.

Hindi nangangako ng linaw ang aklat na ito. Hindi ito nangangako ng ginhawa. Hindi ito nangangako ng isang huling mensaheng naghihintay sa huling pahina.

Nag-aalok ito ng isang pintuan.

Pumapasok ka na umaasang magbabasa ng isang aklat.

Maaaring lumabas ka na may ibang bagay na natawid.

PAANO LALAPITAN ANG AKDANG ITO

Huwag simulan ang aklat na ito sa pagtatanong kung saang genre ito kabilang.

Huwag itanong kung ito ba ay nobela, manipesto, talaarawan, tekstong pilosopikal, katalogo o kalipunan ng mga kuwento.

Huwag agad hanapin ang tamang interpretasyon.

Maaaring wala nito.

Hindi idinisenyo ang aklat na ito para ipaliwanag bago basahin. Idinisenyo ito para lumikha ng isang pagtatagpo. Ang mga piraso nito ay hindi basta mga bahagi ng isang mas malaking salaysay na naghihintay na buuin. Mga malayang punto sila ng presyon. Bawat isa ay pumuputol, umuulit, bumabaluktot, tumatanggi o nagbabago sa nauna rito.

May mga talatang kahawig ng mga kuwento.

May kahawig ng mga talang pang-editorial.

May kahawig ng mga tagubilin.

May kahawig ng mga alaala.

May kahawig ng mga pagkakamali.

May kahawig ng mga panaginip, mga code, mga eksena sa tahanan, mga pahayag na pilosopikal, o mga piraso ng isang arkibong hindi tapos.

Hindi sila nilayong umayos sa iisang matatag na pagkakakilanlan.

Nakabuo ang aklat sa paligid ng sunud-sunod na mga kontradiksiyon:

- Nagsasalita ito tungkol sa salaysay habang tinatanggi ang karaniwang pagkukuwento.
- Gumagamit ito ng mga code nang hindi nag-aalok ng tiyak na pag-decode.
- Naghahain ito ng mga piraso habang tumatangging maging isang simpleng kalipunan.
- Tinutukoy nito ang mambabasa habang tumatangging gabayan ang mambabasa.
- Naghaharap ito ng may-akda habang paulit-ulit na niyayanig ang ideya ng pagkamay-akda.
- Lumalapit ito sa pagsasara habang patuloy na muling binubuksan ang estruktura.
- Gumagamit ito ng wika habang ipinapakita ang mga sandaling nasisira ang wika.

Hindi ka gustong samahan ng teksto sa karaniwang paraan.

Hindi nito hinahawakan ang iyong kamay.

Hindi nito ipinaliliwanag ang mga patakaran bago baguhin ang mga ito.

Hindi ka nito inaakay patungo sa isang aral, isang solusyon o isang nakapapanatag na wakas.

Sa halip, lumilikha ito ng sunud-sunod na pagtatagpo sa kawalan, pag-uulit, katahimikan, kabiguan, alaala, paglaban, pamilya, pagtanda, sakit, pagkakakilanlan, mga ugnayan, at ang hangaring manatiling malaya sa loob ng isang sistemang gustong pangalanan ang lahat.

Hindi aksidente ang tila kaguluhan.

Bahagi ng arkitektura ang pagputol.

Bahagi ng arkitektura ang blangkong puwang.

Bahagi ng arkitektura ang paulit-ulit na parirala.

Ang pirasong tila masyadong simple ay maaaring ilagay sa tabi ng pirasong tila imposible. Ang isang bagay sa tahanan ay maaaring biglang maging isang estrukturang pilosopikal. Ang isang kilos na walang nakapapansin ay maaaring maging mas mahalaga kaysa sa isang pangyayari. Ang isang kabiguan ay maaaring maging mas totoo kaysa sa isang tagumpay. Ang isang pangungusap na hindi gumagana ay maaaring magbunyag ng higit pa kaysa sa isang pangungusap na ganap na naitama.

Hindi inaasahan ang mambabasa na lutasin ang aklat.

Inaasahan ang mambabasa na danasin ito.

Maaaring mainis ka. Maaaring matuwa ka. Maaaring maramdaman mong tumatanggi ang aklat na makipagtulungan. Maaaring gusto mo itong itama, uriin, paikliin, ayusin o isara.

Ang mga reaksiyong iyon ay hindi nasa labas ng akda.

Bahagi sila ng akda.

Minamasdan ng aklat ang hangarin ng mambabasa para sa kaayusan. Inilalagay nito ang hangaring iyon sa ilalim ng presyon. Itinatanong nito kung ano ang nangyayari kapag ang isang teksto ay hindi kumikilos na parang produkto at hindi nag-aalok ng isang mahuhulaang serbisyo.

Sa ganitong diwa, ang *Gumanti ang Gillette* ay hindi lamang isang aklat. Isa rin itong paghaharap sa pagitan ng panitikan at ng mga sistemang nagtatangkang iproseso ang panitikan.

Mas gusto ng mga digital na plataporma ang mga bagay na nakikilala.

Nag-aalok ang akdang ito ng isang hindi matatag.

Hindi ito inayos para mabilis na maunawaan, madaling ibuod o kumportableng iuri. Hindi ito karaniwang kuwento na maipapaloob sa simula, gitna at wakas.

Isa itong pangyayaring pampanitikan na gawa sa mga piraso.

Isa itong arkibong tumatangging ganap na maisaarkibo.

Isa itong aklat na nag-iingat ng bahagi ng sarili nito sa labas ng paliwanag.

Dahil dito, ang buod ay makapagtuturo lamang patungo rito. Hindi nito mapapalitan ang pagbabasa.

Ang dalawang pahinang binabasa mo ngayon ay hindi ang aklat. Paanyaya lamang sila upang pumasok. Nagsisimula ang tunay na akda kapag tumigil ang paliwanag.

Basahin ito nang dahan-dahan o nang mabilis. Basahin ito nang sunod-sunod o bumalik sa mga pirasong pinili nang pasumala. Huminto kapag lumalaban sa iyo ang isang talata. Magpatuloy kapag tila walang laman ang isang parirala. Pansinin kung ano ang umuulit. Pansinin kung ano ang naglalaho. Pansinin ang mga sandaling nagiging kakaiba ang isang pamilyar na salita.

Huwag itanong kung matagumpay ang aklat ayon sa karaniwang mga patakarang pampanitikan.

Itanong kung ano ang ginagawa ng aklat sa iyong mga inaasahan.

Itanong kung bakit gusto mong luminaw ito.

Itanong kung bakit parang problema ang nawawalang paliwanag.

Itanong kung kailangan bang laging gabayan ng isang aklat ang mambabasa patungo sa isang sagot.

Hindi hinihiling ng akdang ito na sumang-ayon ka rito.

Hindi nito hinihiling na magustuhan mo ito.

Hindi nito hinihiling na ipagtanggol mo ito.

Ang hinihiling lamang nito ay pumasok ka nang hindi hinihinging maging mas pamilyar ito.

Hindi ka binigyan ng kumpletong paliwanag dahil sasalungatin ng isang kumpletong paliwanag ang estruktura ng aklat.

Hindi ito maipapaliwanag nang pauna.

Kailangan itong basahin.

At matapos itong basahin, maaaring tumanggi pa rin itong maipaliwanag.

Ang pagtanggap iyon ay hindi kabiguan ng aklat.

Iyon ang huling kilos ng aklat.

Wala ka rito upang maunawaan ang lahat. Narito ka upang makita kung ano ang natitira kapag hindi na sapat ang pag-unawa.

Ferdinando Frega